

Coalitieakkoord 2014-2018

**Duurzaam, sociaal en economisch
naar een kerngezond evenwicht**

AB, VVD, PGP

1. Vooraf

Er is de afgelopen periode nog al wat veranderd in Valkenburg aan de Geul. Als meest aansprekende: het hart van onze gemeente is aanzienlijk verbeterd maar is nog niet helemaal voltooid. Dat zal echter niet meer heel lang duren. De resterende ‘open einden’ zullen we in deze periode ook afronden: de plannen voor het Walramplein en de Molenstraat. Ook is nogal intensief aan de zelfsturing / burgerparticipatie gewerkt waaraan we in deze periode nog een extra stimulans willen geven.

Voor de nabije toekomst zal er nog steeds veel veranderen. We noemen de drie grote decentralisaties (participatiewet, WMO 2015 en Jeugdzorg) waarvan de kern is dat de eigen kracht van de burger wordt gestimuleerd. Dit is een grote opgave voor onze gemeente, en dient in belang van onze burgers zorgvuldig te worden uitgevoerd.

Het grotere accent op buurtkracht en menskracht zal gevolgen hebben voor de rol van de lokale overheid en de wijze waarop de ambtelijke organisatie daarop wordt ingericht. Onze rol zal veel meer liggen op die van regisseur en niet meer of veel minder op de uitvoering. Dat kan op verschillende manieren. Wij kiezen ervoor om de rol als ‘regiegemeente’ in te vullen langs de lijn ‘opdrachtgever – opdrachtnemer’. De gemeente als opdrachtgever en externe partij (-en) als opdrachtnemer(s). Die keuze stoelt op de overtuiging dat we daarmee op een maximale wijze ons beleid zelf inhoud kunnen geven met name daar waar we kiezen voor maatwerk en toch de voordelen van regionale samenwerking kunnen genieten.

Veranderingen zullen er ook op het financiële vlak zijn. In de begroting 2015 dienen we al aanzienlijke tekorten op te lossen. Dat gaan we dan ook doen, want dat is wat niet verandert: het uitgangspunt dat we in meerjarig opzicht een sluitende begroting laten zien. Uit de cijfers van de lopende meerjarenbegroting blijkt dat wij aan de vooravond staan van een behoorlijke bezuinigingsopgave. Rekening houdende met een relatief bescheiden extra benodigde ruimte voor nieuw beleid moet in 2015 een bedrag van meer dan € 2,7 miljoen worden omgebogen c.q. aan extra middelen gegenereerd worden om de baten en de lasten in evenwicht te krijgen. Dat bedrag stijgt nog tot ruim € 3,1 miljoen in het laatste jaar van de lopende planperiode. Dat is geen verrassing, want uit een externe risicoanalyse bleek al dat er een behoorlijke disbalans bestaat tussen de beschikbare en de benodigde structurele weerstandscapaciteit.

Om al deze veranderingen goed te kunnen begeleiden is dit coalitieakkoord opgesteld; een compact document met een heldere inhoudelijke en financiële koers op hoofdlijnen. Op hoofdlijnen, omdat we geen dichtgetimmerd akkoord willen maar flexibiliteit als dat nodig is maar wel binnen de gekozen hoofdlijnen. Daar waar we nu al heel concreet konden zijn hebben we dat ook gedaan.

Het voordeel van de keuze voor hoofdlijnen is ook dat de oppositie mee invloed kan uitoefenen op de verdere uitwerking van het akkoord. We streven dan ook naar een open communicatie met de fracties die geen deel uitmaken van het college. Dat doen we omdat we een gedeeld belang hebben: het welzijn van de burgers, ondernemers en gasten in Valkenburg aan de Geul.

2. Waardoor we ons laten inspireren

De inspiratiebron voor dit coalitieprogramma is in de allereerste plaats geweest de verkiezingsprogramma's van de deelnemende fracties. Dat spreekt voor zich. Er is ook nog een andere bron: onze Toekomstvisie ‘Valkenburg aan de Geul op weg naar 2035’. Deze toekomstvisie is door de vorige raad in februari 2014 vastgesteld en bij de ontwikkeling ervan is

door alle toenmalige fracties actief meegewerkt; sterker nog de raad zelf heeft inhoudelijk het voortouw genomen.

Deze toekomstvisie is gericht op 2035 en telt een 6-tal strategische lijnen:

- Verdere intensivering van de zelfsturing, via de kernoverleggen / burgerinitiatieven en faciliteren van niet formele al dan niet tijdelijke netwerken in de kernen die oplossingen willen realiseren voor lokale kernproblemen.
- Herdefiniëring van de beschikbaarheid van maatschappelijke basisvoorzieningen in relatie tot de demografische ontwikkeling.
- Kiezen voor het toerisme en evenementen als dominante dragers van de lokale economie.
- Kiezen voor regionale differentiatie en samenwerking.
- Nadrukkelijker kiezen voor een duurzaam en gezondheidsprofiel van de gemeente.
- De kwaliteit van dienstverlening wordt gezien als een facet van ons handelen in relatie tot de voorgaande vijf *inhoudelijke* lijnen.

Een coalitieprogramma heeft natuurlijk een veel kortere horizon dan de toekomstvisie: 4 jaar en zal daardoor ook meer concreet en resultaatgericht kunnen zijn; inhoudelijk en financieel.

We realiseren ons dat in deze periode niet elke van de bovengenoemde lijnen geheel kan worden gerealiseerd dat zou ook niet erg realistisch zijn; de toekomstvisie is immers gericht op 2035. We willen nu wel een aantal stappen zetten naar 2035, waarbij we voortbouwen op het beleid dat we de afgelopen jaren hebben gevoerd, want dat draagt ook bij aan deze strategische lijnen.

Uitgangspunt blijft dus het bestaande beleid: we gaan verder waarmee we al bezig waren. Dit coalitieakkoord is, evenals de toekomstvisie, dus geen abrupte wijziging in het beleid dat de afgelopen jaren is gevoerd. Consistentie van beleid vinden we een belangrijke waarde voor het lokaal beleid. Wel zullen we in dit akkoord een aantal extra accenten zetten.

3. Wat zijn de extra accenten en wat gaan we dan doen?

De accenten zullen we relateren aan de bovengenoemde strategische lijnen uit de toekomstvisie. We beginnen met de eerste twee die we in gezamenlijkheid beschouwen.

Accenten bij de strategische lijnen ‘Verdere intensivering van de zelfsturing, via de kernoverleggen / burgerinitiatieven en faciliteren van niet formele al dan niet tijdelijke netwerken in de kernen die oplossingen willen realiseren voor lokale kernproblemen’ en ‘herdefiniëring van de beschikbaarheid van maatschappelijke basisvoorzieningen in relatie tot de demografische ontwikkeling’.

Binnen deze lijnen gaan we extra accenten leggen op de verkeersveiligheid, maatwerk armoedebeleid, leefbaarheid in de kernen, kaders accommodatiebeleid, kunstgrasvelden, handhaving en de uitvoering van de drie decentralisaties. Elk van deze accenten worden hierna kort toegelicht.

Verkeersveiligheid; veilige wegen, veilige fietsroutes

De huidige voorziening “Onderhoud Wegen” dekt alleen onderhoudsmaatregelen zoals plaatselijke reparaties en dek- en slijtlagen. Reconstructies, nodig wanneer wegfundering en/of ondergrond niet meer bestand is/zijn tegen de huidige verkeersbelastingen, kunnen niet uit deze voorziening worden betaald. Ook de programmabegroting 2014-2017 voorziet niet in dergelijke reconstructies. De beschikbare budgetten zijn minimaal, waardoor er lappendekens ontstaan en van groot onderhoud geen sprake meer is. We willen dat veranderen en beginnen met de

reconstructie van de Valkenburgerstraat. Parallel daaraan zullen we onze interne risico-inventarisatie naar de constructieve toestand van het wegnnet waar de gemeente eigenaar van is blijven uitvoeren. Bij de uitvoering van regulier onderhoud of reconstructies wordt het aspect van de veilige fietsroutes, waaronder de schoolroutes, in alle kernen meegenomen. Hierbij is reeds de principe-afspraken gemaakt dat de route Broekhem-Noord naar basisschool de Plenkert als eerste wordt aangepakt.

Maatwerk in armoedebeleid

De gemeenten uit de regio Maastricht-Heuvelland verkennen momenteel hoe zij de maatwerkvoorziening voor inkomensondersteuning invulling willen geven en nemen dit op in een (regionale) verordening en nadere regels voor 2015. Op basis van dit coalitieakkoord zullen we in dat overleg de inbreng richten op harmonisering op regionaal niveau en ruimte voor maatwerk op lokale schaal, waarbij op beide niveaus vooral wordt ingezet op preventie. In de inleiding is er al op gehint: de gemeente zal op termijn zich ontwikkelen tot meer een regie-gemeente. In het kader van het armoedebeleid kunnen we ons dan ook voorstellen dat we de uitvoering ervan regelen op basis van een opdrachtgever- opdrachtnemerrelatie. Dat biedt voor ons de maximale mogelijkheid om echte invloed uit te oefenen en maatwerk vorm te geven en toch de voordelen van regionale samenwerking te genieten.

In deze periode zullen we onderzoeken wat de effecten zijn van de besteding van de participatiemiddelen: levert dit instrument ook het maatschappelijk rendement op wat we ervan verwachten of zijn er andere en betere instrumenten zoals bijvoorbeeld het invoeren van een Valkenburgpas. Als die informatie beschikbaar is zullen we een besluit nemen over de invoering van de Valkenburgpas.

Leefbaarheid in de kernen

Onder deze noemer wordt een aantal accenten samengebracht. Als eerste het faciliteren van de winkelcentra in de kernen. Dat is gericht op de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de inrichting van de openbare ruimte rondom die centra. Als er ondernemersinitiatieven zijn, gericht op de instandhouding van de centra, dan reken we het tot onze taak dat de inrichting van de openbare ruimte zo'n initiatief ondersteunt. Een tweede accent heeft betrekking op zelfsturing / burgerparticipatie. Er is inmiddels een proces op gang gekomen voor het maken van dorpsontwikkelingsplannen. We willen in deze periode dan ook extra middelen vrijmaken om de zelfsturing en burgerparticipatie te ondersteunen en verder te ontwikkelen. Leefbaarheid is ook deels afhankelijk van een consequent handhavingsbeleid. We zullen dan ook structureel gelden vrijmaken om in brede zin de handhavingstaken uit te voeren.

Leefbaarheid wordt vaak geassocieerd met de beschikbaarheid van voorzieningen op diverse gebieden, goed onderhoud van de openbare ruimte en met veiligheid. Het perspectief is dan de schaal van een buurt of kern. Leefbaarheid kan natuurlijk ook betrekking hebben op de ruimte die er voor iedereen is binnen het publieke domein om zijn eigen identiteit te kunnen beleven. Die ruimte is lang niet altijd vanzelfsprekend. We willen ons dan ook inzetten voor het vergroten van de veiligheid en weerbaarheid van kwetsbare groepen en hun sociale acceptatie, bijvoorbeeld door aan te sluiten bij convenanten voor Special Heroes en de zogenaamde LHBT-groep.

Kaders Accommodatiebeleid

In de lijn van de kaders accommodatiebeleid zoals die onder leiding van Bureau Necker van Naem door de gemeenteraad op 13 januari 2014 zijn voorbereid en vastgelegd in een memo 'Herijking

accommodatiebeleid' willen wij de kaders accommodatiebeleid door de gemeenteraad in de openbare vergadering van 30 juni 2014 laten vaststellen.

Kunstgrasvelden

Wij hebben de ambitie om al in 2014 door de gemeenteraad onderbouwd te laten besluiten dat op de sportcomplexen van Voetbalvereniging Berg'28 en Voetbalvereniging Walram elk één kunstgrasveld wordt gerealiseerd. Tevens zal uitvoering worden gegeven aan de herinrichting van sportcomplex Walram conform het door Kybys opgestelde herinrichtingsplan. Daarbij is niet inbegrepen het opknappen van de gebouwen en kleedkamers, aangezien dit niet onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid valt.

Verder is er geld gereserveerd voor de twee vierseizoenen tennisbanen in Houthem.

Tevens willen wij de gemeenteraad laten vaststellen dat er ook bij de overige complexen kleine aanpassingen gedaan kunnen worden. Een en ander kan betaald worden uit de extra middelen buitensportcomplexen.

Uitvoering 3 decentralisaties.

De coalitie zal de uitkomsten en aanbevelingen van de commissie van Geel meenemen in de verdere uitwerking van de 3 decentralisaties. Daarbij staat samenwerking in de regio Maastricht-Heuvelland voorop. Tevens zoeken wij nauwe samenwerking met de ketenpartners.

Wij willen met de regio de huidige goed functionerende regionale projectstructuur omvormen naar een samenwerkingsorganisatie waarin deze decentralisaties worden uitgevoerd. Uiteraard dient daarbij de couleur locale, met accenten voor onze eigen gemeente, ingebracht te kunnen worden.

Deze accenten zullen in de uitvoeringsprogramma's zichtbaar worden; op regionaal niveau zal het beleid worden vormgegeven. We gaan daarbij uit van de beschikbare budgetten maar weten ook dat het een 'open einde regeling' betreft. Dus zal er altijd een oplossing beschikbaar komen voor problemen en voor de toegang tot voorzieningen. Daarom hechten we ook aan maatwerk en omdat we dan maximaal kunnen inzetten op de inhoudelijke kern van de decentralisaties: het stimuleren van de burgerkracht. We zullen dan ook minder ambtelijke ondersteuning aan de verschillende adviesraden aanbieden en deze ondersteuning met name richten op de WMO. Waarbij we ervoor kiezen om de huidige WMO raad in deze periode om te vormen naar een participatieraad.

Het gezondheidsbeleid en nog te ontwikkelen sportbeleid zal worden geënt op het beleid voor de 3 decentralisaties.

Accenten bij de strategische lijnen 'Kiezen voor het toerisme en evenementen als dominante dragers van de lokale economie' en 'Kiezen voor regionale differentiatie en samenwerking'.

Deze lijnen hebben met name een economische dimensie. De accenten laten zich samenvatten in de volgende onderwerpen: starters, centrumplan, evenementen, herbestemmen commercieel vastgoed en verminderen eenzijdige economische structuur.

Starters

Voor de potentiële starters in onze gemeente bestaat geen faciliteit om hen te ondersteunen. Daarom willen we het Maastrichtse starterscentrum via subsidies ondersteunen die dan diensten voor onze starters kunnen leveren. Daarnaast zullen we de mogelijkheden onderzoeken een bedrijvencentrum te faciliteren waar starters of andere ondernemers zich gezamenlijk kunnen vestigen. Het ligt voor de hand daarbij vooral het oog te richten op beschikbare leegstaande panden.

Centrumplan

Het Centrumplan nadert snel zijn voltooiing. Waar nog geen besluiten over zijn genomen is het Walramplein, inclusief de Molenstraat. We zien beide als onlosmakelijk verbonden met het centrumplan en zullen daar dan ook de middelen voor vrij maken om de reeds gedane investeringen in het centrum maximaal te laten renderen.

Evenementen

Binnen het evenementenbeleid willen we nog meer focus aanbrengen; meer aandacht voor topevenementen met een grote uitstraling. Voor deze periode willen we een nieuw topevenement aan het huidige repertoire toevoegen.

Herbestemmen commercieel vastgoed.

Langdurige leegstand heeft een negatief effect op de belevingswaarde van de openbare ruimte. We zullen dan ook in principe medewerking verlenen om langdurig leegstaande panden een andere planologische bestemming te geven als daardoor een nieuwe bedrijfsfunctie kan worden gerealiseerd. We zullen dat beoordelen in relatie tot de op te stellen nieuwe toeristische visie.

Verminderen eenzijdige economische structuur.

Er komen geen nieuwe *bedrijfsterreinen* meer bij. Noodzakelijke uitbreidingen worden in regionaal verband gerealiseerd. We zullen daartoe in overleg gaan met onze regio-partners. Om de eenzijdigheid in de *economische structuur* te verminderen zal samen met de ondernemers worden onderzocht in welke mate aanvullende bedrijvigheid kan worden ontwikkeld die gebruik kan maken van de grote bezoekersstromen.

Accenten bij de strategische lijn 'Nadrukkelijker kiezen voor een duurzaam en gezondheidsprofiel'.

Verduurzaming leidt tot winst op sociaal en economisch gebied we onderstrepen daarom het belang van deze lijn maar beseffen gelijktijdig dat het bereiken van zichtbare resultaten een proces van lange adem is. Het gaat immers vaak om gedragsverandering en duurzaamheid heeft betrekking op vrijwel al het handelen van iedereen. De stappen die we in deze periode kunnen zetten moeten dan ook in een realistisch perspectief worden geplaatst. We beginnen met het vrij maken van 0,4 fte waarmee we met de uitvoering van het klimaatbeleid kunnen starten. Het uitvoeringsprogramma daarvan is al beschikbaar.

Duurzaamheid is geen exclusieve verantwoordelijkheid van de gemeente. Burgers en bedrijven dragen eenzelfde verantwoordelijkheid. Omdat het vaak om gedragsverandering gaat willen in de periode met woningcorporaties, ondernemers overleggen op welke wijze zij daaraan kunnen bijdragen. Daarnaast zullen we bewoners tips geven wat zij kunnen doen om energie te besparen. Als er initiatieven vanuit de samenleving komen om zelf energie te produceren en als dat vergunningplichtig zou zijn, zullen we dat, binnen de wettelijke kaders, benaderen vanuit de houding 'hoe kunnen we dat samen mogelijk maken?'. Dit zijn initiatieven die geen gemeentelijk geld vragen.

Accenten bij de strategische lijn 'De kwaliteit van dienstverlening wordt gezien als een facet van ons handelen in relatie tot de voorgaande vijf inhoudelijke lijnen.'

In deze periode willen we een extra accent leggen op de kwaliteit van de dienstverlening aan de ondernemers. De eerste maatregel die we gaan treffen is de introductie van een 'ondernemerscoach'. Deze krijgt tot taak om (startende) ondernemers te begeleiden in al die zaken waarin deze afhankelijk zijn van de gemeente. Bijvoorbeeld bij het vergunningproces.

Voor het gemak van de (gehaaste) lezer zijn in onderstaande tabel deze nieuwe initiatieven nog eens samengevat waarbij de relaties met de strategische lijnen is weergegeven.

Tabel 1 Overzicht nieuwe beleidsinitiatieven, verdeeld naar de strategische lijnen

Strategische lijn uit Toekomstvisie	Initiatief
Verdere intensivering zelfsturing, via kernoverleggen / burgerinitiatieven en faciliteren van niet formele al dan niet tijdelijke netwerken.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reconstructie Valkenburgerstraat ▪ Risicoanalyses wegen ▪ Koppelen reconstructies aan veilige fiets/schoolroutes in alle kernen
Herdefiniëring beschikbaarheid maatschappelijke basisvoorzieningen in relatie tot demografische ontwikkeling.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Maatwerk armoedebeleid ▪ Onderzoek maatschappelijk rendement participatiefonds en kosten Valkenburgerpas ▪ Faciliteren winkelcentra in kernen ▪ Beleid LHBT aansluiten bij bestaande convenanten. ▪ Herijking accommodatiebeleid. ▪ Realisering kunstgrasvelden Berg '28 en Walram. ▪ Herinrichting sportcomplex Walram. ▪ Realisering 2 vierseizoenen tennisbanen. ▪ Herinrichting sportcomplex Walram. ▪ Kleinere aanpassingen overige complexen. ▪ Maatwerk en toegankelijkheid voorzieningen bij 3- decentralisaties. ▪ Omvorming WMO-raad naar een participatieraad.
Kiezen voor het toerisme en evenementen als dominante dragers van de lokale economie.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Subsidiering Maastrichts starterscentrum ten behoeve van onze startende ondernemers.
Regionale differentiatie en samenwerking.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mogelijkheden onderzoek faciliteren bedrijvencentrum. ▪ Realisering plannen Walramplein/Molenstraat. ▪ Focus aanbrengen in evenementenbeleid. ▪ Een nieuw topevenementen toevoegen aan bestaande. ▪ Herbepalen commercieel vastgoed. ▪ Overleg met regio en ondernemers verminderen eenzijdige economische structuur.
Nadrukkelijker kiezen voor een duurzaam en gezondheidsprofiel van de gemeente.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Personele capaciteit wordt vrijgemaakt voor het realiseren van deze doelstelling ▪ Starten met de uitvoering van het klimaatbeleid ▪ Stimuleren en faciliteren van energie besparing door burgers en ondernemers ▪ Faciliteren van de productie van duurzame energie door burgers en ondernemers ▪ Maatschappelijk verantwoord ondernemen wordt door de gemeente zelf toegepast en gestimuleerd richting bedrijven en instellingen.
De kwaliteit van dienstverlening als een facet van ons handelen.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aanstellen interne ondernemerscoach ▪ Maatwerk bij uitvoering 3 decentralisaties.

4. Hoe gaan we dat betalen?

Een coalitieprogramma kan niet zonder een deugdelijke financiële onderbouwing. Een keuze voor een duurzaam profiel heeft dan ook niet alleen betrekking op de gemeente zelf maar ook op de financiële huishouding ervan: we kiezen als uitgangspunt een duurzaam sluitende begroting. Om deze onderbouwing te kunnen maken hebben we een aantal uitgangspunten gehanteerd. Die zijn:

Algemeen:

- Externe begeleidingskosten van grote projecten worden gedekt via extra inkomsten uit bouwleges (bijvoorbeeld het centrumplan).
- Indien zich ná de vaststelling van de programmabegroting nieuwe prioriteiten aandienen, dient het college in eerste instantie binnen het desbetreffende programma naar financiële dekking te zoeken, waarbij de raad altijd het recht heeft om prioriteiten aan te passen of eerder vastgestelde kaders bij te stellen.
- Bij een optredend tekort door bijvoorbeeld een verlaging van de algemene uitkering moet een integrale afweging van álle beleid plaatsvinden.
- Gemeentelijke producten en diensten moeten in beginsel kostendekkend zijn.
- De gemeentelijke producten en diensten moeten in beginsel kostendekkend zijn;
- Aan de door de raad vastgestelde indexeringstaakstelling op het gebied van belastingen wordt invulling gegeven door de tarieven van de hondenbelasting, de begrafenisrechten, de precariobelasting en de parkeerboetes te verhogen met een percentage van gemiddeld 1,5%;
- De rioolheffing wordt conform eerdere besluitvorming in 2015 verhoogd met 5%. Daarna worden de tarieven bevroren;
- De afvalstoffenheffing wordt in de planperiode 2015-2018 niet verhoogd. De kosten van die maatregel worden gedekt via de bestemmingsreserve "Tarieven afvalstoffenheffing";
- De tarieven van de onroerende –zaakbelastingen worden vanaf 2015 jaarlijks geïndexeerd met een percentage van 3%.
- De in de meerjarenbegroting verwerkte ramingen voor onderhoud van kapitaalgoederen moeten zoveel mogelijk met actuele onderhoudsplanningen zijn onderbouwd.
- Er wordt naar gestreefd om de taken, die gedecentraliseerd worden, budgettair-neutraal uit te voeren binnen maatschappelijk verantwoorde kaders.

Bedrijfsvoering en gemeentelijke dienstverlening

Er wordt gestreefd naar een kleine en slagvaardige organisatie, waarbij op samenwerking of uitbesteding wordt ingezet wanneer daarmee kostenbesparingen en/of continuïteitsverbeteringen kunnen worden gerealiseerd. De financiële kaders op het gebied van de organisatiekosten, zoals die nu in de lopende meerjarenbegroting zijn verwerkt, blijven ook de kaders voor de nieuwe meerjarenbegroting. De kosten mogen dus niet stijgen, tenzij dat het gevolg is van centraal vastgestelde loonmaatregelen/normale periodieke verhogingen.

Centrumplan:

- De gemeentelijke bijdrage is gemaximeerd op € 6,1 miljoen.

Het begrotingsbeeld

Wanneer we het meerjarig begrotingsverloop beoordelen dat ontstaat het volgende beeld. We volstaan hier met een beschrijving op hoofdlijnen. In bijlage 1 is een uitgebreide specificatie opgenomen.

Tabel 2 Bezuinigingsopdracht voor de periode 2014-2017

Omschrijving	2014	2015	2016	2017
Uitgangstoestand voor vaststelling coalitieakkoord	-300.000	-2.247.806	-2.060.152	-2.676.448
Bijstellingen coalitieakkoord	0	-485.000	-485.000	-485.000
Totale bezuinigingsopdracht	-300.000	-2.732.806	-2.545.152	- 3.161.448

Uit deze tabel blijkt dat bij bestaand beleid bijna € 2,7 miljoen moet worden omgebogen om de begroting weer duurzaam in evenwicht te krijgen. Ondanks deze grote opgave en ondanks de bezuinigingsmaatregelen, die in het verleden al genomen zijn om de financiën op orde te houden, kunnen en willen wij onze ogen niet sluiten voor nieuwe ambities, die wij in de komende periode in concrete maatregelen willen omzetten. De financiële consequenties daarvan bedragen bijna € 500.000,-, structureel. Indien wij de meerjarenbegroting niet met dat bedrag willen belasten zal een beslag op reserves moeten worden gelegd in de orde van grootte van € 4,5 miljoen. Taakstellend zetten wij daarop in. De nadere uitwerking daarvan (dus reserves volledig inzetten of inzetten als dekkingsreserve voor kapitaallasten) laten wij aan het college over. Blijkt het financiële perspectief mee te vallen, dan is inpassing in de meerjarenbegroting wellicht mogelijk zonder dat beslag op reserves hoeft te worden gelegd. Mocht de financiële situatie slechter uitpakken dan nu voorzien, zijn aanvullende dekkingsmaatregelen noodzakelijk of moet alsnog een herprioritering plaatsvinden.

Hierna geven wij onze oplossingsrichtingen voor de begrotingstekorten. In de bijlage zoemen wij daarop nog wat concreter in.

Tabel 3 Oplossingsrichtingen tekorten voor de periode 2014-2017

Omschrijving	2014	2015	2016	2017
Subsidies en bijdragen	0	100.000	199.000	299.000
Sociale uitkering / WMO	0	640.000	640.000	640.000
Onderwijs	0	100.000	200.000	200.000
Bedrijfsvoering	50.000	320.000	320.000	320.000
Belastingen	0	110.000	170.000	280.000
Overige maatregelen	250.000	825.000	375.000	712.500
Totaal	300.000	2.095.000	1.904.000	2.451.500

Als we de resultaten van de tabellen 2 en 3 combineren en ook rekening houden met een inzet van een deel van de reserves voor de uitvoering van nieuw beleid ontstaat het volgende beeld.

Tabel 4 Begrotingsverloop 2014-2017 na invulling ombuigingen

Omschrijving	2014	2015	2016	2017
Prognose begrotingstekorten	-300.000	-2.732.806	-2.545.152	-3.161.448
Resultaat oplossingsrichtingen	300.000	2.095.000	1.904.000	2.451.500
Nog in te vullen taakstelling voor nieuw beleid (circa 3 miljoen)	0	365.000	365.000	365.000
Resterende ombuigingstaakstelling	0	- 272.806	-276.152	-344.948

Indien de begrotingsresultaten verlopen zoals wij nu veronderstellen zullen nog oplossingen gevonden moeten voor de resterende tekorten. Want de meerjarenbegroting moet structureel sluiten, dat is en blijft één van onze hoogste prioriteiten.

5. Hoe is te volgen wat we hebben gerealiseerd en met welke middelen?

De documenten binnen de begroting- en verantwoordingscyclus hebben de functie om te beoordelen of de beoogde resultaten ook zijn bereikt en binnen de vastgestelde financiële kaders. We hechten eraan om de toegankelijkheid van deze documenten te vergroten en eenvoudiger te maken, waarbij extra aandacht wordt besteed aan de relaties tussen de zogenaamde 3 W-vragen, zowel inhoudelijk maar vooral ook financieel. Deze relaties zijn nu diffuus of zelfs afwezig. Daarbij willen we ook dat, in deze periode, de inrichting van de programmabegroting meer wordt geënt op onze toekomstvisie.

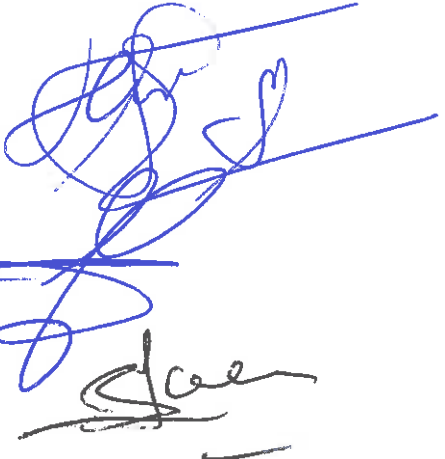
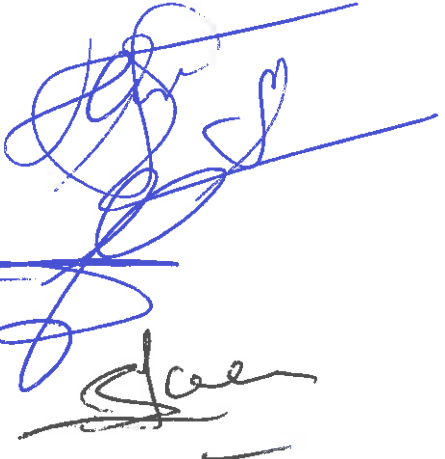
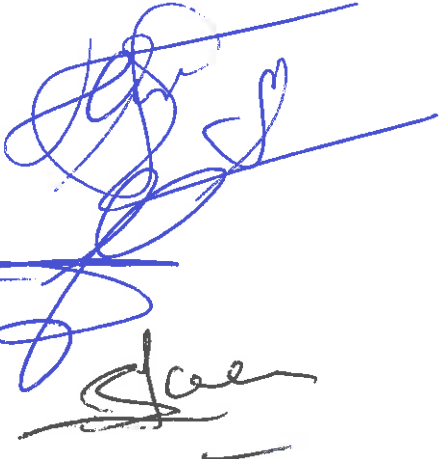
De afgelopen tijd hebben we vaker gewerkt met de indeling "fysiek", "economie" en "Sociaal" als integratiekaders voor beleidsinitiatieven. We willen bij de aanpassing van de begroting ook betrekken of dit een geschikt integratiekader is of dat een andere indeling (bijvoorbeeld economie, sociaal-cultureel en ecologie) voordelen biedt.

6. Aan de slag

Er is veel werk te verzetten: financieel, want we moeten bestaande tekorten oplossen en inhoudelijk, waarbij vooral de 3 grote decentralisaties het nodige zullen vragen alleen al om de transitie van de huidige naar de nieuwe toestand goed te laten verlopen. Nog wezenlijker is de omslag om de burger en de buurt hun eigen kracht te laten gebruiken bij het deelnemen aan de samenleving. We moeten dat samen doen en de afgelopen periode met het model van zelfsturing hebben we daar al wat ervaring mee opgedaan. We nodigen iedereen uit aan dit veranderingsproces mee te doen.

Na afloop van deze bestuursperiode zullen we ongetwijfeld ontdekken dat de wereld er dan weer anders uitziet dan we nu denken. Daarom is het ook goed dat we een akkoord op hoofdlijnen hebben waarbij we de Toekomstvisie als handelingsrichting gebruiken. Dat doen we niet dogmatisch maar rekening houdend met onverwachte ontwikkelingen maar ook niet vrijblijvend want een in de kern niet consistent beleid is geen wenkend perspectief voor mogelijke investeerders in onze gemeente.

Aan de slag!

VVD	Harry Timmerbos	
AB	Bert Hardy	
PGP	Corry Fulmer	

Bijlage

Bijlage Financiële onderbouwing

Omschrijving	2014	2015	2016	2017
Formatie apparaat	-28.774	-65.332	-112.160	-112.160
Kapitaallasten	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
ZLSM	-187.500	0	0	0
Belastingen en tarieven	0	-8.000	-16.000	-24.000
Taakstelling WMO	0	-780.000	-780.000	-780.000
Verkoop Steenstraat 2	-47.405	-47.981	-48.573	-49.178
Verkoop overige eigendommen	-28.300	-28.300	-28.300	-28.300
Kasteel Oost	-27.500	-27.500	-27.500	-27.500
Subsidies sportverenigingen	0	0	0	-39.011
Algehele bezuinigingstaakstelling	0	-1.317.806	-1.580.152	-2.008.948
Verloop uitkomsten na vaststelling begroting	-419.479	-2.374.919	-2.692.685	-3.169.097
Bijstellingen:				
Bijdrage ZLSM	0	0	0	-187.500
Evenementen	0	-150.000	0	0
Reorganisatiekosten, incidenteel ¹	-250.000	0	0	0
Reorganisatiekosten, structureel	-50.000	-200.000	-200.000	-200.000
Herijking gemeentefonds / consequenties BAG	0	-280.000	-280.000	-280.000
Verbouwingkosten KCC	0	-200.000	0	0
Taakstelling Steenstraat 2	0	-100.000	0	0
Totaal bijstellingen	-300.000	-930.000	-480.000	-667.500
Algehele bezuinigingstaakstelling	0	-1.317.806	-1.580.152	-2.008.948
Actuele situatie	-300.000	-2.247.806	-2.060.152	-2.676.448
Omschrijving	2014	2015	2016	2017
Actuele situatie	-300.000	-2.247.806	-2.060.152	-2.676.448
Bijstellingen n.a.v. coalitie-overleg:				
Reconstructie Valkenburgerstraat		-200.000	-200.000	-200.000
Reconstructie Walramplein		-125.000	-125.000	-125.000
Uitbreiding formatie VTH		-120.000	-120.000	-120.000
Veilige schoolroutes		-40.000	-40.000	-40.000
Totale bezuinigingsopgave	-300.000	-2.732.806	-2.545.152	-3.161.448

¹ Het college is verantwoordelijk voor de organisatiestructuur, de werkprocessen, en de werkwijze van de organisatie. De Raad stelt de kaders. Hiertoe behoort ook het budgetrecht. Om de gewenste structuurwijziging, bezetting managementfuncties en cultuuromslag te kunnen realiseren, zal de coalitie een raadsvoorstel ondersteunen waarin een incidenteel budget wordt vrijgemaakt van € 250.000.

Oplossingsrichtingen:	2014	2015	2016	2017
Subsidies en bijdragen:				
VVV	0	0	0	50.000
Streekmuseum	0	0	49.000	49.000
Bibliotheek	0	0	25.000	50.000
Verenigingen en instellingen	0	0	25.000	50.000
Exploitatiebijdrage Polfermolen	0	100.000	100.000	100.000
Sociale uitkeringen/WMO:				
Besparing 10%-aandeel uitkeringen Soza	0	440.000	440.000	440.000
Bijstelling budgetten WMO/WVG	0	200.000	200.000	200.000
Onderwijs:				
Huisvestingsvoorzieningen	0	100.000	200.000	200.000
Bedrijfsvoeringkosten:				
Taakstelling verhogen:				
Vermindering overheadkosten	50.000	200.000	200.000	200.000
Uitbreiding formatie VTH		120.000	120.000	120.000
Belastingen:				
Verder kostendekkend maken legesverordening	0	50.000	50.000	100.000
Afvalstoffenheffing: 4 jaar bevroren niveau 2014	0	0	0	0
Rioolheffing: in 2015 5% en daarna bevroren	0	0	0	0
OZB: verhogen met 3%, dus 1,5% extra	0	60.000	120.000	180.000
Overige maatregelen:				
Parkeerexploitatie: Vasthouden aan besluiten	0	150.000	150.000	300.000
Gemeenschappelijke Regelingen	0	125.000	125.000	125.000
Financieringskosten: Taakstelling verhogen	0	100.000	100.000	100.000
Incidentele maatregelen	250.000	450.000	0	187.500
Totalen	300.000	2.095.000	1.904.000	2.451.500

Recapitulatie:	2014	2015	2016	2017
Prognose van begrotingstekorten	-300.000	-2.732.806	-2.545.152	-3.161.448
Oplossingsrichtingen	300.000	2.095.000	1.904.000	2.451.500
Per saldo	0	-637.806	-641.152	-709.948
Inzet reserves nieuw beleid		365.000	365.000	365.000
Resterende taakstelling	0	-272.806	-276.152	-344.948